

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prentumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Carolianna in strada domnesca Nr. 2. era corespundintiele la Redactiunea diurnalulu S t r a t a „Scol'a Reale“ Nr. 6. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce privescu administratiunea, apoditiunea, etc.

Scrisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor au a se raspunde 10. cruceri de linia. — Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

Ese de doue ori in septemana

Joi-a si Domineca.

Protilu pentru Austria

pre annu intregu . . . 10 fl. v. a.

„ jumetate de annu . . . 5 fl. v. a.

„ trei luno . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romania si Strainetate

pre annu intregu . . . 14 fl. v. a.

„ jumetate . . . 7 fl. v. a.

„ trei luno . . . 3 fl. 50 cr.

Diet'a Ungariei.

D'in siedinti'a tienuta in 13. jan. mai impartesimu numele membrilor d'etali alesi in comisitiunea petitiunaria, cari sunt: Ghyczy, Tisza, Szentkirályi, Bonis, Gorove, Kubicza, Tolnay, Geduly, Ivánka, Miletics, Trefort, Vécsey, Zsedényi, Sigmundu Popu, Sárközy.

Dupa ce se fin' d'sput'a a supra verificatiunei lui Papp Simon, presiedintele si-a datu loculu vice-presiedintelui cont. Juliu Andrásy. Alesandru Opicz, ableg. d'in Zenta, se dechiara, in urm'a opiniunei sectiunei, de verificatu.

Urm'a verificarea lui Franciscu Lovassy. Sectiunea e de parere se se verifice, dar' Klauzál poftesce investigatiunea, Madarász asisderea, si la propunerea presiedintelui cont. Andrásy s'a decisu se se citesca actele. — Lovassy se dechiara de verificatu cu majoritate mare.

Siedinti'a públ. a casei repr. d'in 15. jan.

Dupa cetrea protocolului, cas'a considerandu a fi de prisosu culgerea voturilor in privinti'a comisariului, care e de a se tramite in cerculu Visiului, s'a tramisu cu unanimitate Mauritiu Sulyok.

Juliu Szapáry poftesce verificatiunea deputatilor alesi mai in urma; Nyári o tiene cu nepotintia innainte de impleirea de 30 de dile dupa algere; dupa intrevorbirile lui Bónis, Antoniu Zichy, si a lui Keglevich, cas'a primesce opiniunea lui Ghyczy, dupa care se va urm'a procedura d'in 61, si si innainte de 30 de dile deputatulu respectivu se va considera conditiunatu de verificatu, dar' daca in tempulu acestu-a va sosi petitiune in contra lui, aceea se va pertratá.

Asie dara bar. Adalbertu Bánffy si Ignatu Dobóczy s'au dechiaratu de verificati ne conditiunatu, era Némethy si Svastics conditiunatu.

Cas'a dechiara apoi pre Bujanovics de verificatu, dar' G. Klauzál, J. Bánó poftescu cetrea documintelor. Se nasce o d'sputa viua, care se fin' cu primirea lui Bujanovics in sirulu ablegatilor verificati.

In contra aleg. lui K. Kende se determina investigatiune, trimitendu-se de comisariu Gabr. Lator.

Urm'a apoi verif. Sect. III. Stef. Eischer, B. Halász, Ioane Fauru se verificara. Contra aleg. lui L. Czebrián se trimite comisariu investig. D. Szmrecsányi.

Presied. provoca pre commiss. petitiunaria se remana spre a se constitui, si cu aceste inchiae sied. pre la 2 ore.

Siedinti'a públ. a casei repr. d'in 16. jan.

Presiedinte: C. Juliu Andrásy. (Presiedintele Carolu Szentiványi si-a datu loculu vice-presiedintelui, dechiarandu inca in siedinti'a de eri, ca o face acést'a pentrucá in sied. de asta-di se va verifíca unu consanguenu alu lui. Credentiunale mai noue si petitiuni se strapunu la sectiunile respective. Se cetesce epistula Esc. Sale Tavernicului asupra statornicirei unei poste filiali in edificulu nou alu dietei. Referintele Raulu Királyi continueza raportulu comisitiunei: Vincentiu Zerdahelyi dep. d'in cerculu Verbó, se dechiara de verificatu dupa opiniunea sectiunei. Sectiunea socotese se se verifice. C. Felic. Ferraris Zichy, si cas'a primesce cu unanimitate. Emericu Zsarnay se verifíca asisderea in urmarea opiniunei sectiunei. Cont. Eugenu Zichy asisderea cu unanimitate fára de vre o d'sputa (sic!) Comisitiunea socotese ca B. Adalb. Wodianer se verifíce, d'in contra b. Simonyi, Car. Szász, Madarász, Dietrich voiescu ca algere se se nimicéscu. Acusarea a venitu d'acolo, ca presiedintele algerei a inchisu vo-

tisarea inca atunci, candu s'au mai insinuatu votisanti. Úrményi poftesce se se cetesca protocolulu algerei. Elu si Bencsik cam documentéza ca algere se a intemplatu precum se cuvine. Bónis, Ludov. Tisza, Domahidy, Csanády, Ilucz vorbescu pe langa nimicirea algerei, Vadnay, Gubicza pe langa investigatiune, Zsedényi aduce arguminte tari pe langa verificatiune; Ghyczy provocandu-se la santieni'a legei poftesce se se nimicéscu. Klauzál, Szentkirályi ceru investigatiune; in urma renunciandu multi de a cuventá, presiedintele pune intrebarea: Pe langa verificatiune, respective opiniunea sectiunei abie s'au dechiaratu ore cáti-va, pe langa investigatiune inca putini, dar' nimicirea s'a pofititu de o majoritate evidinte a casei. Dupa acést'a s'a enunciatu ordinarea unei algerei noue, si nimicirea algerei baronulu Adalbertu Wodianer. — Sectiunea respectiva vre se se verifíca Adolfu Szentiványi d'in sect. a cincea; Bónis poftesce cetrea unui documentu. Unu membru d'in Stang'a motiunéza investigatiune. Bónis lu-partinesce. Lónyay voiesce se se verifíce. Klauzál, Madarász, Bezerédy, Besze poftescu asisderea investig. Urmandu apoi votisarea, o majoritate insemnata a casei verifíca pre Adolfu Szentiványi.

D'in siedinti'a de asta-di (17. jan.) impartesimu deocamdata numai aceste: Dupa cetrea protocolului sied. tr., care se aprobá, si dupa ce cáte-va petitiuni se indrumara la commiss. petitiunaria, — se luá la desbáttere petitiunea cumulativa, data contra procedurii comitetului centrale d'in Aradu. Referintele commiss. insirandu puntele petitiunei, d'intre cari celu mai insemnatu fu neprimirea asié numitiloru ganei (despre cari au fostu vorba in „Conc.“ pre candu comitetulu centrale si-incepuse lucrarile), cetesce parerea commissiunei, care opummandu puntele petitiunei de a rondulu, voiesce ca amintit'a petitiune se nu se iae in consideratiune. Finindu refer., Nyári pofit'a se cetí petitiunea cu tote documintele. Cetrea se incepú la 1/2 11 si durá pana la 1/2 1 ora d. a., candu se scolá Fábrián, care ducandu afacearea acést'a pre terenulu cestiunei nationalitiloru, pofit'a investigatiune, amintindu intre altele, ca nepunendu-se capetu la frecarile partiteloru (rom. si magi.) nu suntemu departe de 1849. (!) N'a avutu inse multimire de aceste espressiuni, cá-ci cas'a lu-intempiná cu „o ho!“ éra de pre galeria reflectá cine-va, cá-e pre-nfocatu dlu deputatu. Nyári parten' parerea commissiunei, care mai cetíndu-se odata si fu primita, continuandu-se verif. celoru d'in Sect. IV.

Rescriptulu regiu, la adres'a dietei d'in Transilvani'a.

Noi Franciscu Iosifu I. d'in grati'a lui Ddieu imperatu alu Austriei, reg. apost. alu Ungariei etc., Mare Principe alu Transilvaniei si comite secuiloru etc. etc., tramitemu membriloru dietei Marelu Nostru Principatu Transilvani'a, adunati in urm'a conchiarii Nostre pe 19. Nov. 1865 in liber'a Nostra cetate Clusiu, salutarea si grati'a Nostra

Noi Ne amu aflatu motivati a Ve conchiama iubitiloru credentiosi cu rescriptulu Nostru d'in 1-a Sept. a. c. la diet'a adunata in liber'a Nostra cetate Clusiu pe 19. Nov. a. c. si ca obiectu eschisivu de pertractare alu dietei acestei-a amu desiptu luarea innainte a revisiunii art. I. de lege d'in 1848, despre uniunea iubitulu Nostru M. Principatu Transilvani'a cu regatulu Nostru Ungari'a, care pana acum se lasase de catra Noi neatinsa.

E intentiunea Nostra, manifestata si in rescriptulu regiu d'in 6. Oct. a. c., care imbratusiedia binele ambeloru tieri, ca pre important'a cestiune a regularii relatiuniloru de dreptu de statu ale M. Principatu Transilvani'a, care stá in legatura intima cu coron'a Nostra ungarica, se se aduca la o resolvire multiamitória. Dupa seriós'a Vóstra consultare de deuna-di,

in umili'a Vóstra representatiune d'in 18. Dec. a. c. care Ni-o ati asternutu, ati accentuatu cu deosebire important'a politica si nationala economica pentru una mai intima anesare (Anschluss) a Ardélului cátra regatulu Nostru Ungari'a. Totudeodata in drepta considerare a intereseloru deosebiteloru nationalitati si confesiuni ale Ardélului ati recomandat propunerile formulate, a dep. d'in Brasiovu Fridericu Bómches in interesulu natiunii sasesci si cea a deputatulu comit. Cosiocnei Iosifu Hosszu in favorea natiunii romane, pentruca se se propuna la comun'a dieta. Totu asémenea ati alaturatu la representatiune si opiniunile separate, a archi-episcopulu gr. or. Andreiu br. de Siaguna si a dep. d'in Sibiu Iacobu Rannicher si consoci. Ascultandu rogarile Vóstre, si pentruca deslegarea cestiuniloru de dreptu de statu, care atingu pe tota monarhia, se nu sufero neci o amanare, concedemu Noi, ca la present'a dieta de incoronare a Ungariei care va avé a se ocupa cu regulara aceloru cestiuni, se se tramita d'in partea iubitului Nostru M. Principatu Transilvani'a representanti dupa modulu si ordinea de algere d'in annu 1848 pentru apararea intereseloru tieri (zur Wahrung der Landesinteressen).

Aplacidandu Noi representarea Transilvaniei la diet'a acést'a, o facemu acést'a cu aceea espresa dechiaratiune, ca prin acést'a sustarea in dreptulu seu a legiloru emise pana acum se nu se altere diene cede catu. Uniunea definitiva a ambeloru tieri, pe care Noi numai pe basea regulateloru repórtu de dreptu de statu ale tieriloru corónei Ungariei intre olata si cátra imperiu o potemu efeptu o facemu afara de acést'a dependinta de la cuvenit'a considerare a intereseloru speciali ale M. Nostru Principatu Transilvani'a si de la garantarea pretensiuniloru de dreptu ale deosebiteloru nationalitati si confesiuni, pre cari si Voi le-ati apretiuutu, si de la regulara corespundintia scopulu a cestiuniloru administrative ale tieri.

Cu privire la acést'a a Nóstra resolutiune aflámu a amaná diet'a presenta pana la alta d'spusetiune (bis auf Weiteres).

Totu odata demandámu, ca se se pasiesca fára intardiare la algere deputatiloru Transilvaniei, ce trebe se se tramita la diet'a de incoronare, ce si-are sesiunea acuma in regatulu Nostru Ungari'a, si Noi vomu lasá a se pune la cale cele de lipsa, ca ece'a categoria a regalistiloru, cari dupa §-lu I. alu art. VII. de lege alu Ungariei d'in annu 1848. se dá in cas'a magnatiloru dreptu de scaunu si de votu, se se conchiame la Pest'a cu ce'a mai potintiósa intetire.

Caroru Noi de altumintrenea remanemu cu favorea si grati'a Nóstra regesca si de m. principe nestramutatu aplecati.

Datu in resiedinti'a si capitalea Nóstra Vien'a in douedieci si cinci decemvre una miie optu sute siesedieci si cinci in annu regimelu Nostru alu optuspredeciecele.

Franciscu Josifu m. p.

Franciscu c. Haller m. p.

La propriulu mandatu alu Mai. Sale c. r. Ap.

Nicolau c. Teleki m. p.

De la diet'a Croatiei.

Diet'a Croatiei si-rencepú activitatea in 14. jan. si, precum se aude, numai decátu se va apuca de desbáttere asupra adresei. Deci nu va fi de prisosu a impartesi ce-va d'in memorandumulu, ce de curundu la datu partit'a fusonistiloru despre referintiele Croatiei catra Ungari'a si Austria, d'in punctu de vedere croatu. Cuprinsulu lui esentialu este urmatoriu:

„Conditiunile complanarei se cuprindu in urmatoriele patru punte:

1. Intregitatea teritoriale a regatulu triunitu;
2. Autonomia deplina in tote ramurile justitiei si administratiunei, intielegendu-se aicia si tribunalu supremu separatu;
3. Legislatiune corespundintia acestei administratiuni independinte;
4. Determinarea deosebita a bugetulu autoritatiloru autonome.

Tote aceste-a sunt neapertu de lipsa pentru asigurarea autonomiei natiunii a regalului triunitu si a guvernării d'in lantru nedeependinte. Aceste-su preconditiunile regulării referintelor Croatiei catra Ungaria si Austria.

Tote celelalte afaceri, cari cadu afara de cerculu puntelor de susu, suntu afaceri comuni. Atari suntu afacerile, cari in intiesulu Diplomei d'in opt. au a se pertrapa in centru. Dupa ce inse regalulu triunitu dupa dreptulu publicu, e membru alu coronei Ungariei, intregetatea acestei corone e conditiune neincungiurabile pentru deslegarea marilor intrebări de dreptulu publicu. E de lipsa dara, ca la pertratarea afacerilor comuni, senguratecele parti ale coronei Ungariei, se nu iae deosebi parte, ci in comunu. Acesta s'ar potè face in modulu urmatoriu.

In Pest'a d'in tempu in tempu se aduna dieta comune, si inca alesa d'in tote poporele coronei Ung. dupa aceea-si chiaie. Missiunea acestei diete este de a se consulta asupra afacerilor rezervate centrului, si a tramite d'in sfintulu seu delegati la Viena cu seu fara instructiune.

D'in Zagabria cu dat'a 15. jan. se telegrafeza: In siedinti'a de asta-di s'au cetitu mai multe rescripte de a le cancelarici; anume unulu referitoriu la intarirea vice-presiedintilor alesi, altulu privitoriu la assessorii tablei banali si celu d'in urma cu privire la representatiunea dietei care potfa ca legiunea de Petruvarodfnu, Carlovietulu, Zimonyulu si Petrovaradfnulu se trameta ablegati la dieta, ce inse nu se potè accepta.

D'in Zagabria cu dat'a 15. jan. se telegrafeza: In siedinti'a de asta-di s'au cetitu mai multe rescripte de a le cancelarici; anume unulu referitoriu la intarirea vice-presiedintilor alesi, altulu privitoriu la assessorii tablei banali si celu d'in urma cu privire la representatiunea dietei care potfa ca legiunea de Petruvarodfnu, Carlovietulu, Zimonyulu si Petrovaradfnulu se trameta ablegati la dieta, ce inse nu se potè accepta.

Pest'a, dec. 1865.

(Inchiare.)

(Decursulu alègerii de ablegatu in cerc' aleg. de Ceica si nescari descoperiri.) S'era cea de bucuria pentru miri, de petrecere pentru ospetii adunati, fu ominosa si consternatoria pentru partit'a lui V. care primise scire de la Batani'a (comit. Oianadului) unde inca fusese candidatu, ca n'au reesitu, seu mai bine ca au cadutu si ca mic'a-i partita ce o avea acolo, mai mare parte nescie arindatori armeni, fusese nevoiti a lua la sanetos'a. Micea factiuni romano confessional, i veni bine scirea despre abdicerea Dlui D. I. ca-ce astfelu scapara de nespusa angore ce aveau sciindu mai d'inainte ca voru compromite pre acestu barbatu demnu si onestu, aciu potè se scape si ei de compromisiune retragandu-se cu totulu; dar nu, lorù patimele si ur'a confesionale li pregatise si rusinare natiunale. D. viceprot. Marchisiu cu ai sei tienura secreta abdicerea Dlui D. I. ma nu se sfiira a lati minciunos'a veste ca d. D. I. ar fi fostu la M. in ser'a nuntei si ca la alègere va fi de fatia, — caus'a era ca se prea deobligase dlui V. de la care ar fi primitu 400 fl. deci spera ca prin asta apucatura va potè trecè in partea lui V. macaru o mana de omeni ce s'ar tienè de elu sub flamur'a dlui D. I. dar s'au insielatu amaru. In 26 novemvre ser'a eram cu mai multi d'in intieleginti'a cercului la cas'a dlui preatu rom. d'in Rogodiu, aici acursese vre o 500 de omeni d'in satele vecine, era pre la mediulu noptii venira sambaciagani, cari ni spunca ca V. junghiasc unu viticlu si câte-va oi (era diu'a lasatulu de carne) dar ca n'au gasitu omeni la mancare neci la beutura. Sosira nescie Dusiesceni (cale de 2 ore) cari se plangea ca notariulu cerculu Goltz au redicatu pusc'a asupra lorù amenintiandu-i ca va trage a supr'a lorù de voru cutedià se vina a me vedè; sosira in fine, spre mirarea nostra, doi alegatori magiari d'in Uilacu, cari descoperira ca notariulu lorù si ddi magiarii li ar fi poruncitu aspru ca se tienà cu V. dar ei in numele celoru lalti tierani magiari venira a ni dechiarà ca voru tienè cu fratii romani, cu cari au traitu si voru se traiesca in pace si buna intielegere; totodata spusera ca V. nu-si gasesce omu care se-i duca steagulu si ca numai cu anevoc se gasi unu unguru care pentru 20 fl. se dechiarà a fi resolutu a suferi rusinea de a duce si a mèrge singuru cu steagulu. Naivele vorbe a le acestoru doi tierani magiari au produsu ilaritate generale intre ospetii adunati la cas'a parochiale. Sosi si diu'a alègerii, cam pre la 9 ore toti alegatorii se intempinarà la Dusiesci, bravii Ceheiani d'in giurulu Oradei-mari cu cei d'in vecinetatea lorù acursese spre intempinarea nostra cale de 1 ora, aici intalnindu-se toti insufletirea poporului era la culmea sa, — de aici dupa o salutare in numele poporului rostita de D. preatu rom. d'in Ceheiu, si dupa cuventarea ce am tienutu cu poporulu plecaramu toti d'impreuna catra Ceica. Pre eale la unu pogorisu intempinaramu pre notariulu d'in Sambaciagu manandu innaintea carului seu vre o 20 de bieti tierani imbetati si condusi de unu cumnatu a lui V. a nume Buzatu Marzi calare, indata ce ne vediura insi-si tieranii acesti-a nemicira intr'unu minutu steagulu propriu si intre „vivate“ se

dèdera in partea romanilor. Inrandu in Ceica gasiramu largulu menitu pentru actulu alègerii desiertu, neci unu sufletu de omu nu era a fara de câte-va nadragari ce priviau amariti d'in port'a casei lui Corda Andor, — langa gardu sta si cei 5—7 preuti romani privindu ca nescie delicenti la multimea poporului intre care si poporeni lorù. Ce li strigau poporeni sei, lasu se o spuna dloru. Aici vedui si pre betranulu negotiatoriu Zsiga Niculau d'in Oradea-m. d'in preuna cu dascalulu de acolo diaconulu Horvath, standu si ei intre cei 16—20 omeni ai lui Vertanu. Despre D. Zsiga, limbele cele rele dicea ca ar fi venitu cu eugetulu de a se candida dsa in loculu dlui D. I. dar omenii cu cari graise dsa spunca ca dlui i-ar fi capacitate a se da in partea lui Vertanu. Astfelu unu betranu stimatu, carele prin fundatiunea sa au binemeritatu de natiunea romana, prin confesionalismulu celu reupriceputu, de care altmintrea d. Zsiga nu e feritu de felu, ba e cunoscutu ca unulu ce lu confunda cu natiunitatea, au ajunsu a se peta innaintea confratiloru sei. Cu privilegiulu intrării in Ceica unu omu d'in poporu tragandu d'intr' unu pistolu in semnu de bucuria, avu nenorocirea de a-si rumpe degetulu. Acestu incidinte fu causa destula presiedinteli deputatiunii d'a cerc' pretestu legale pentru suspinderea alègerii, dar se indoià insu-si pana cam catra 12 ore, candu intrà d. Nicolau Zsiga cu Horvath, Marchisiu, Eutropiu Pap si protestandu in numele Dlui Ionescu si a partitei sale, care ar fi terorisata, cerura a se suspinde alègere. Presiedintele, partisanu pronunciatu a lui Vertanu, fiindu presunatu si d'in partea nadragarilor magiari, se bucura vedindu ca i vine ap'a pre mor'a sa, dechiarà alègere a fi suspinsa. Indesiertu protestara vice-presiedintele d. protop. Cristianu, mai multe deputatiuni tramise d'in partea intielegintiei si a poporului alegatoriu in contra acestei procedure nelegiuite, prin carea se elude celu mai santu dreptu alu poporului. In fine toti judii comunali de fatia, alèsera si ei o deputatiune pentru a provoca pre presiedintele d'a-si plini detorinti'a, acestu-a inse li oprì calea prin pandurii comitatensi, si suindu-se in carutia se departa fara a fi spusu macaru doua cuvinte poporulu spre a se resira.

Alegatorii d'intre cari multi facuse cale de o di, era atatu de necagiti pentru atatu nedireptate si batjocura ce li-se fece fare vre o causa intemeiata, catu numai repetitele mele cuventari catra d'insii, rogările preutilor si a intielegintiei i-au contenitu de a nu infruntà faradelegea prin alta faradelege. Portarea poporului au fostu admirabile, consciinti'a lui de romanu inca n'am potutu o contempla nicauri atatu de desvoltata ca cu asta ocaziune. Toti eram mandri ca suntemu romani! Poporulu nostru au innaintatu multu de 17 ani. Suntemu in calea progresulu apriatu. Fic laudatu Ddiu.

Alegatorii d'eresera unu protestu catra comitetulu centrale alu Bihariei. Dar ce se vedi, acestu-a delega investigatiune sub pretestu ca poporulu ar fi fostu fanatisatu in contra domnilor si a magiarilor (cari neci nu esistu intru acestu cercu enratu romanescu) si alte barfele. Ce au gasitu comisiunea delegata (trei magiari; era dreptate constitutiunale!) nu sciù, atatu-a sciù ca comit. centrale au aprobatu procedur'a presiedinteli. Lucru firescu. Numai unadata si atunci un'a ora petrecu intr'o siedinti'a a sa si-mi fu de ajunsu a me convinge, ca acolo domnesce o clica preste totu comitatulu, ca acolo romanulu neci odata nu pote gasi apretiuire intereselor sale natiunali. Romanii d'in Bihariei viediundu cele intemplete cu ei si fratietatea fratiloru magiari au inceputu a medita adancu a supr'a acestei fratietati ne mai pomenite.

Terminulu pentru nou'a alègere se defipse pre 26. jan. 1866. sub cuventu ca se se aline spiretele, dar intru adeveru spre a se face incercari de noue coruptiuni si amagiri, sperandu respectivii a mai casciga in partea lorù si pre unii romani, a caroru vanitate personale supune si calca convingerile natiunali si morali. Tote se pusera in miscare spre a elude vointia cea manifestata a poporului si a-lu deturna de la increderea catra person'a mea. Conte Haller, (carele mai nainte cu câte-va lune prevediendu ca nu ar fi in combinatiune pentru demnitatea de comito supremu alu Bihariei, incepù pre basea originei sale nu sciù de unde, a profesà principiulu de natiunitate espepturandu-se in contra magiarilor) au infratu reticulu de ispita si au aruncatu mregea intre Ceheieni, promitiendu-le bani numai ca acesti-a se nu tienà cu mine. Mamonulu fu respinsu. Nescie instruminte indemanatece in personele preutilor Eutropiu Pap d'in spinusiu si Egeto Latzi se intrebuintiara pentru a face partita junelui etc Porcia Lajos care pote neci conceptu nu are despre misiunea unui reprezentante alu poporului. S'au promis bani cu redicatu dar de unde si cu ce sucesu nu sciù. — D. Pavelu Petru vrendu a-si mai cercà noroculu si la Ceica incepù pre calea indatenata dsale dar dejositoria in ochii publicului romanu, a tienti se doborà pre unu notariu rom. care se pareà a-i fi pedec'a principale in calea ambitiunii sale. Fece denunciare in contra notariului ca acestu-a

i-ar fi amenintiatu morte de s'ar ivi la Ceica, ceru investigatiune dar a se face nu prin judele romanu alu cercului ci prin altulu magiaru; procesulu se urdi prin d. s Jude Zacharias, acestu-a affa denanciare a fi neintemeiata si numai o intriga faurita cu scopu de a dobori pre nevinovatulu, crediendu ca atunci alegatorii d'in cercu, spariati voru acurge in bratiile dsale. D. P. P. nu reesi neci cu acesta intreprindere nobile precum cu multe altele. In câte direptiuni si cu ce felu de mediuloce se facu seducerile, intimidările, etc. nu se potè insira tote; on. cetitori cunoscu machinatiunile electorali.

Unu incidinte curiosu nu potè trece cu vederea. Venindu eu in 1. dec. an. tr. de la Orade catra Pest'a luasemu locu intr'unu coupè (caru) alu calii ferate, d'impreuna cu patru civili si unu ostasiu, oficerulu prinse vorbe cu vecinulu seu, in scurtu amendoi se affara a fi consangeni. Ostasiulu enara câte-va episode d'in intemplantile electorali de Tinea, precum le audi-se de la baciu-seu D. Sisary presied. dep. vedi bine ca istorior'a dsale era fabul'a mnelului cu Iupulu „a te decurrit ad meos haustus liquor“ „pater inquit tuus“ etc. dupa mai multe locotiture dice civilistulu „la Ceica si Tinea nu potemu invinge cu blastemati acesti de romani deci, corifeii nostri (magiari) d'in Orade intr'o conferintia avuta eri la comitelesu supremu (sic) deciserà a lasa aceste doue cercuri Rloru, de altmintrea inca i-am trantitu pre unde numai am potutu, — dar planulu s'au fauritu asiè ca pre Gozdu se-lu trecemu la Ceica, era in locu-i la Tinea se candidamu pre unu Secretariu de curte d'in Vien'a (nu scieà numele) numai ca A. R. Red. Concordiei se nu fie, ca-ce ni e forte odiosu; acestu omu trece de mancatoriu alu magiarilor; etc. acestu-a nu pote fi alesu.“ N'am ce se mai adaugu.

Ales. Romanu.

Temisiora in 12. januaru 1866.

Onorata Redactiune!

Sum in neplacuta pusetiune de a ve comunica unu actu scandalosu care s'a petrecutu la noi in Timisior'a cu cartile romanesci d'in beserie'a santului Giorgiu in suburbiulu fabricu. Beserie'a amintita e un'a d'in cele mestecate, a caroru sorte se va decide prin comisiuni miste de Romani si Serbi. La acesta beserie se tienu dupa ins'a-si consiererea facuta de Serbi, 800 de Serbi si preste 1200 suflete de Romani. Serbii precum in anii trecuti asiè si acuma au intrebuintiatu tote metechnele si machinatiunile de a scote pre Romani de la acest'a beserie, ce inse pana aciu nu li-a sucesu.

In septemana trecuta adeca inainte de craciunulu nostru s'a respanditu de odata vestea ca doue muieri au furatu d'in beserie'a santului Giorgiu cartile romanesci. Curiosu furtu! Care furu de meseria va furà carti si chiar cartile romanesci, ce pretiu ar potè se aiba acele pentru densulu! In beseriea au fostu auru argintu si de aceste nu s'a apucatu furii, numai de cartile romanesci! Romanii convingandu-se ca intr' adeveru cartile lipsescu d'in beseriea au facutu prin dlu protopopu Meletiu Dragiciu aretare la capitanatu despre acestu furtu. Capitanatulu netienendu-se competentu a investigà crime, a strapusu aretarea acest'a la sedricia criminala.

Intielegandu romanii mai de parte ca serbii nu voru lasa mai multu ca se se cante romanescè in beserie'a cestiunata s'au dasu la episcopulu serbescu Antoniu Nako de l'au rogatu se binevoiesca, ca pana la decidera finale prin comisiunea mista se se restituè usulu in beserie'a acest'a, basandu-se pre ordinatiunea mai innalta, ca in beseriecele mestecate se se sustiena status quo pana la decidera finale prin comisiunea mista. Ilustr. Sa si a sprimatu superarea sa pentru furtulu intemplantu si a spusu ca de-o camdata nu pote nimicu se face ca-ci pleca de locu ser'a la Viena si se fimu pre pace pana in 8 dile, ca atunci la reintorcerea sa va face cele de facutu. Dar asiè este si aceste suntu urmarile daca ratecesce cine-va depe calea legalitatei, si Romanii, — continuà dlu episcopu, — au tipatu in Lipova cartile serbesci afara d'in beseriea, elu inse acest'a reciprocare d'in partea serbilorù nu o aprobeza. Mai departe roga ca romanii se nu silesca asiè tare caus'a acest'a, ca-ci densulu s'a intielesu cu arcipastorii nostri ca beserie'a acest'a trebe se fia a a Serbilorù, ca-ci in suburbiulu fabricu este o beseriea romana a stului Ilie si ca unde suntu 3 beserie un'a trebe se fia a Serbilorù. — Romanii lu-reflectara, ca ast'a nu pote se stee, ca-ci stlu Ilie e alta beseriea cu totulu separata, ca la stlu Giorgie romanii suntu in majoritate, si ca arcipastorii nostri potu dispune numai in spiritualibus dar nu si de proprietatea nostra, si cu aceste se indepartara.

Serbii precum au vestitu asiè au si facutu, ca-ci in diu'a ajunului si diu'a antaia a craciunului nu s'au cantatu nimicu romanescè in biseriea, romanii au facutu de locu a 2-a di de craciunu aretare in scrisu dlui comisariu regescu despre intemplantia acest'a pre ba-

sea ordinației mai înalte, — restituirea înse până asta-di nu s'a efectuat.

Totu în diu'a acést'a în 7. ianuarie, a venit la romani o muiere colica care li dise, că ea scie prin cine s'au furat cărțile românești d'in bes. st. Giorgiu și că pre d'ens'a conștiința nu o lasa să retaca furtul, deci se duseră mai mulți romani cu dens'a la aditu și înaintea judei incuierătoriu P. Neaplo s'rbu de origine și de semțiu a marturisitu următoarele:

Numele meu este Teresia V. și eri în diu'a prima a craciunului gr. or. m'a cercetat slug'a negociatorului C. A. Stojanovits cu iubita s'a, și venindu voi'a despre furatur'a cărților lu-intrebați dacă au aditu despre intemplantarea acést'a; elu înse mi-responduse suridindu: Cum s'nu sciu, că-ci eu însu-mi am fostu de fatia, și că în 2. ianuarie adeca martia înainte de craciun de demanetia mi-a poruncitu gazdariti'a mea, soci'a lui P. A. Stojanovits ca să me imbracu se i-au unu sacu de perinci cu mine și s' o petrecu la beseric'a stului Giorgiu; dupa ce m'am fostu gatitu, am urmaritu pre domn'a mea carea eră insotita de soci'a preotului serbescu Trifu Brancovits și toti trei am intratu în beserică; Aici a tramisu domn'a mea pre cresniculu dupa pop'a sub pretestu că dens'a voiesce să se cuminece, cresniculu s'a îndepartatu, era domn'a mea cu preotes'a a scosu cărțile românești d'in stran'a stanga, le-a bagatu în saculu de perinci și fiindu acela pre greu mi-au ajutatu a-lu redica pre umerii mei, și asi' am dusu cărțile a casa. A casa am dusu cărțile în cuina unde am fostu facutu unu focu mare pre vatra înainte de a plecă cătra beserică și domn'a mea a pusu o cartă dupa alta în focu și ca să arda mai iute am trebuitu eu să invertescu foculu cu o bâta. Asta mi-a povestitu Slug'a lui Stojanovits cu numele Péter și pre acést'a sum gat'a a depune juramentu, încheiă muierea înainte senatoriului incuierătoriu. — În urmarea descoperirilor acestora fu chiamatu cresniculu de la beserică a mentionata. Acést'a afirma că în 2. jan. de demineti'a au venit două muiere cu unu omu la beserică, elu înse n'a cunoscutu nice pre unulu d'in ei (minciana) și una d'in muiere l'a tramisu dupa pop'a, candu s'a reintorsu elu cu pop'a la beserică n'au aflatu neci cărțile neci muierele acolo. — Slug'a lui Stojanovits Péter nega că ar fi povestitu la muierea Teresia V. furtulu cărților. — Iubit'a lui Péter înse asemenea povestese, ca și Teresia V. și dice, că acesta au auditu d'in Péter cu acelu adausu că cenusi'a remasa d'in cărțile arse s'au lapedatu în esitore.

La tota incuisionea acést'a au observatu romanii că judele incuierătoriu P. Neaplo partinesce pre incuipatii, deci au substernatu în 9-lea jan. dlui comisariu regescu rogarea, ca se binevoiesca a denumi alti incuieratori, carii nu sunt serbi neci romani ci omeni imparțiali. Resultatu pre rogarea acést'a n'a sositu inca.

Prot'a serbescu Tabakovits au îndreptatu totu în dilele craciunului nostru scrisore cătra protopopulu nostru Meletiu Dregiciu în care lu-provoca, ca se opresca pre capelanulu seu Stanescu de a mai ceti serviciulu romanesc în beserică a stului Giorgie, că-ci spre scandalu a serbiloru capelanulu a îndresnit acést'a a o face în ajunulu nostru. Dlu protopopu Dregits a remonstratu în contra ucasului acéstui-a și a datu de scire episcopulu nostru d'in Arad despre cele intemplate.

Serbi de la beserică acést'a vedindu, că cercetarea criminală în urma va avé fine forte trista pentru două dame de frunte serbesce, și temendu-se că pre langa tota protectiunea magistratului Timisiori nu voru poté astupa furatur'a, au dechiaratu dlui comisariu că ei au decisu scoterea cartilor d'in biserică și că cartile nu sunt arse ci ei le-au pusu la o parte. Trenca fienca, furatur'a s'a intemplantu în 2. ianuarie și serbi au otaritu în 8. jan. scoterea cartilor, și în urma d'acelu magistratulu nu ni-a face îndestulire, nu vomu întrelasă a aduce caus'a acést'a și înaintea tronului majestății sale.

În fine rogamu tote diarele românești ca se publice acést'a scandalosa furatura a cartilor românești d'in beserică a stului Giorgiu.

ROMANIA.

Adunarea Electiva a României.

Siedinti'a publică d'in 17. decembre, 1865.

Prezidiinti'a d-lui Manolache Costache.

Siedinti'a se deschide la amedi.

Presenti 128 deputati.

Procesulu verbalu și sumarulu siedintiei precedente se incuvințieza.

D. Manolache Costachele, prezidinte adunării.

Domniloru,

Omorabilulu guvern'u v'a comunicatu decretulu prin care, Maria Sa Domnitorulu, m'a onoratu cu încrederea de a me numi prezidinte alu camerei.

Cele antăiu cuvinte a le mele, nu potu să fie, dloru,

de cătu cuvinte de recunoscintia pentru Maria Sa Domnitorulu, pentru acést'a înalta încredere; și totu odata cuvinte de multumire pentru d-nii ministri, cari au binevoitu, a-si aduce aminte de mine.

Domniloru, nu credu că asi poté mai bine responde la înalta încredere, de cătu silindu-me, prin o conduita leale și imparțială, a merită; totu de odata, și încrederea d-vostre.

Credu, d-lor, că cea înalta detorie a mea, în exercitarea misiunii ce mi s'a încredințatu, este de a privighiă ca, în cursulu discutiunilor noastre, să ne marginim, spre a nu ne întinde nici odata peste capetele ministrilor. Principiulu inviolabilității siefului, este strinsu legatu, de principiulu responsabilității ministrilor. (aplaude) Credu prea multu, d-lor, în inteligenti'a d-vostre, și nu me îndoiescu că acést'a misiune nu-mi va fi grea de îndeplinitu.

Aceste principii, d-loru, le-am aপরatu în trecut, în sinulu fostelor adunări, d'in cari aveam onore a face parte, fie pe banc'a de deputatu, fie pe acea de ministru, fie chiar pe banc'a de ministru acusat, înaintea curtei de casatiune. Acestu principiu l'am socotitu ca sacru; principiulu inviolabilității siefului Statului, principiu nedespartitu de responsabilitatea ministerială.

Domniloru, ca reprezentantu alu guvernului, voi avé detoria de a menține intacte prerogativele ce le dau guvernulu.

Totu asemenea de gelosu, înse voi fi intru a aপর si prerogativele ce legile dau camerei legiuitoare. Voi avé de detoria a aপর cameri'a de ori ce încalcare, de ori ce lovire s'ar da în exercitiulu prerogativelor sale.

Numai ast-felu, d-lor, prin respectulu reciproc alu drepturilor domniloru vostre d'in partea guvernului, și a drepturilor guvernului d'in partea d-vostre, vomu poté menține bun'a armonie între puterile Statului. Drepturile d-vostre, d-loru, suntu marete și frumose! Cu dreptu cuventu, aceste drepturi potu face mândria, potu face ambițiunea ori carui omu devotatu binelui publicu.

Nu credu să fie ambițiune mai nobila decâtu acé'a, ca unu cetățienu, bucurandu-se de încrederea concetățienilor sei, să vie de a exercită cu tota îndependința caracterului său, cu tota demnitatea misiunii sale, mandatulu de deputatu.

Aveti dreptulu să discutați și să votați legile, cari au aপরati viitoriulu Romaniei. În privința elaborării acestora legi, dati-mi voie, dloru, să amintesc niște cuvinte, rostite cu mare întieptiune de catra siefulu cabinetului ce a precedatu pe ministeriulu actualu; onor. D. Bosianu, cu mare cuventu a disu: „că legile ori de cine s'ar face, ca să pota produce bine-facătoare rezultate, ele trebuie a fi incarnate în inim'a poporului“

În adeveru, acést'a este tint'a la care trebuie a tinde legiitorulu: și inca eu, domniloru facu unu pasu mai departe și dicu: că spre a corespunde la acést'a, și pentru ca legile să se pota în adeveru înradecina într'o societate, acést'a preocupare trebuie să predomineze chiar la elaborarea acelor legi. Dar, domniloru, chiar la elaborarea legilor, înainte de promulgarea lor, ele trebuie a trece prin discutiuni publice, în sinulu adunării, și chiar afara d'in adunare. Legile, domniloru, trebuie să corespunda la acele trebuințe, obstesti simțite, ale unei țieri. Candu legiitorulu va scapă d'in vedere acést'a, atunci cadu în estremu în inovatiuni neintemeiate. Prin urmare, domniloru, credu că ar fi meritulu celu mai mare alu nostru, ca tote legile presintate de guvern, să le discutăm cu sange rece, cu mare petundere și luare aminte, ca să ne convingemu întru cătu ele corespundu la trebuințele și moravurile țierii.

Pe langa misiunea de legislatori, aveti, domniloru, și o alta misiune și mai frumoasă. Ori cătu de perfecte ar fi legile, ce garantie ar avé societatea, dacă dvostre n'ati fi în dreptu a și controlă executarea lor? Legile, fie vechi, fie noue, interesulu societății cere, ca ele să nu remane o litera morta; ele trebuie să fie executate de guvern; cu buna credință. Dvostre aveti prin urmare și dreptulu de a privighiă a nu se comite nici o încalcare în legile țierii.

Aveti asemenea, domniloru, misiunea de a dispune de banii contribuabililor, misiune forte grea. Adese ori guvernulu d'intr'o preocupatiune laudabilă, d'intr'o nerabdarie forte legitima, de a introduce cătu mai multe îmbunătățiri, de a pune de odata man'a pe multe, va infatisă multe de proiecte, unele mai bune de cătu altele; Dvostre înse sunteți chemati, sunteți în dreptu de a examina și a vedé întru cătu contribuabilii voru fi în stare de a portă și sarcinile acelor îmbunătățiri. A împoveră țier'a cu contributiuni peste puterea contribuabililor, ar fi a se secă însuși midilócele productiunii.

D-ei vostre fiindu datu dreptulu de a fixă cifr'a contributiunilor, ve este lasatu totu odata și dreptulu mai mare inca de a și controlă bun'a loru întrebuintare, de a privighiă ca acele contributiuni să se întrebuinteze în modulu celu mai folositoriu pentru țiera.

Aceste drepturi suntu însuși esenti'a acelu regim,

care porta numele de regimu constitutiunele; și acestu regimu nu datéza în Romania nici de eri nici de asta-di. Pentru acestu regimu generatiunea noastră actuală a lucratu și s'a luptatu cu devotamentu și cu mari sacrificii în cursu de două-dieci ani.

Poterile garante, pline de buna vointia pentru tenerulu nostru Statu, au consantitu dreptulu nostru publicu — și dati-mi voie, dloru, ca, cu acést'a ocașiune, se ve amintescu o circulara diplomatică a dlui Conte Valeschi, prezidinte conferințelor de la Paris, care cu forte mare petundere, a studiatu situațiunea noastră, și nu numai acést'a, dar și remediile trebuințose la tote ranele societății noastre.

D. Conte Valeschi vorbindu despre regimulu politicu, datu noue prin Conventiunea d'in Paris, dice: „că acést'a nu este productulu onoru teorii abstracte, ci sciundu că țier'a a carci'a organizare eră a se face, de secole eră dedatu unoru abuzuri și desordini administratiive atâtu de numeroși pre cătu și învechite, a trebuitu să se caute un leacu; și în lipsa de omeni investiti cu autoritatea morală trebuințosă pentru a implini acést'a sarcină, nu s'a parutu potinciosu de a o gasi aiurea de cătu numai în controlulu aspru și eficace al carui exercitiu se fie pusu în mâinile unei adunări electivă

Asi' dar, dloru! aspiratiunile generatiunii noastre s'au realizatu prin Conventiunea de la Paris, și acele drepturi consacrate prin ea și reînnoite chiar prin statutu, le-ati veditu reinscrise asta-di în regulamentulu adunării d-vostre. Principiulu responsabilității ministeriale existe dar' acestu principiu, ca să dobîndesca țier'a sa, trebuie însoțitu de dreptulu de interpelare; și acestu dreptu figuréza și elu în drepturile d-vostre politice, redade prin regulamentulu actualu.

Pre cătu înse, dloru drepturile aceste suntu mari, pre atâtu atârna de la întieptiunea d-vostre să faceti ca întrebuintarea loru să fie folositoare societății, să devina unu elementu de putere; să releveze prestigiulu și autoritatea dvostre. Trebuie deci să fimu bine petrunsi că cu cătu aceste arme de controlu se voru întrebuinta cu moderatiune, cu cătu se va înlatură d'in discutiunile d-vostre patimile, cu atâtu întrebuintarea acestora drepturi va fi mai puternică; că-ci moderatiunea, dloru, nu esclude energi'a, conștiința dreptului. Alt-feliu aceste arme care suntu cu două taisiuri, se întorc neaparatu în contr'a acelor'a ce le-ar' întrebuinta fără chibșuintia.

Domniloru nu voescu cătu-si de putinu să anticipeze asupr'a discutiunii Mesagiului Mariei Sale Domnitorului, permiteti-mi înse cu acést'a ocașiune a ve dice că pe langa cele alte misiuni mari ale dvostre, mai aveti inca o misiune și mai frumoasă, și mai marétiă; nobil'a misiune de a conlucră la infratirea tuturor Romanilor. Asiu dori dar' ca, celu putinu d'in limbajulu oficialu alu nostru să facemu să dispara cuvintele de: „camera vechie și camera nouă.“ Si sciti pentru ce, domniloru? Pentru că am veditu atâtu omeni vechi înoindu-se (aplaude) în cătu, asta-di nu mai potemu sci, cari sunt cei vechi și cari sunt cei noi (aplaude prelungite.)

Sciimu înse, dloru, unu singuru lucru, că omenii onesti și de probitate, fie noii fie vechi, voru romané pururea în picioré! (aplaude!)

A dvostre dar e misiunea, să faceti ca să se uite relele trecutului! A dvostre e misiunea să înconjurăm tronulu Romaniei (aplaude) de totu ce în țiera este puternicu, prin pozițiune, prin onorabilitatea caracterului, prin capacitate.

Prestigiulu tronului, dloru, face nu numai puterea d'in intru ci și puterea noastră d'in afara.

Am cetitu, nu fără emotiune pasagiulu finalu d'in Mesagiulu Tronului, unde Maria S. aduce aminte de marile voturi ale divanurilor ad-hoc și ale camerei electivă d'in Moldova. Miscarea ce am simțitu, citindu, aceste cuvinte, a fostu în adeveru mare, vedind mai ales, că mai toti acei omeni cari de 20 de ani sau luptat pentru drepturile țierii; cari au figuratu în acele adunări, nu mai au nici un rolu politicu în țier'a noastră. (aplaude) Dar', d-lor, am citit cu forte mare emotiune finalulu Mesagiului Mariei Sale Domnitorului, fiindu că sunt convinsu, că tote legitimele dorințe ale Romanilor, se voru poté îndeplini, îndata ce noi prin întarirea institutiunilor noastre, vomu asigură ordinea publică; și prin stabilitate vomu da garantii de ordine și de legalitate atâtu în untru cătu și în afara!

Șfirsindu d-loru, ca unulu ce întru acum pentru anté'a óra în adunarea acést'a, nefindu inițiatu în lucrările d-vostre d'in anulu trecut, ve rogu să bine-voiti a-mi fi de ajutoriu pentru a-mi înlesni îndeplinirea misiunii ce mi este încredințată. (aplaude)

D. N. Cretulescu, prezidinte al consiliului. D-loru, me simtu, detoriu a multum d-lui prezidinte alu onorab. adunării atâtu pentru simțimentele de recunoscintia ce a esprimat în privința M. Sale Domnitorului, cătu și pentru multumirile ce a adresatu guvernulu Mariei Sale.

Dloru, ministerulu este convinsu că guvernulu nu potea să facă o mai buna alegere de cătu în per-

son'a unui barbatu, care, ca deputatu in camerele tre-cute si ca presiedinte de ministri, a sciutu se fie in tot-d'au'n'a la inaltimea misiunei sale. „Monit.“

Bucuresci 8. jan. Adresa senatului maniei se presentă eri M. S. Dom'nitoriului, ea e compusa in termini forte caldurosi, forte aprobatori pentru atitudinea tienuta de principile Cusa in contra lui Fuad Pasia vizirului portii si a patriarhului dela Constantî-nopole. Senatulul marl si glorifică ide'a abnegatiunei, cu care se termină discursulu tronu-nului si-si esprima dorint'a ca priucepele Cusa, tare prin aplecarea si afectiunea poporului romanu, se complinesca opulu natiunalu, care l'a intreprinsu.

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. Unu corespundinte d'in Parisu scrie cu datulu 13 c. urmatoriele:

„Ministrulu Rouher a comunicatu intr'o adunare insemnata de deputati, că imperatulu va indică in cuventulu său de tronu retrăgerea ostiriloru fr. d'in Messicu. Imperatulu va declară, că espeditiunea americana n'a avutu numai interesu francescu, ci curatu european; dar' dupa ce Europ'a se indeletnesce a intielege, cătu e de interesata in cest'iunea acest'a, Fran-ci'a n'ar potè fi generosa peste anumite mesure, si a-siè ar' trebui se urmeze retrăgerea, cu privire chiaru la interesele sale. Cuvintele ministru-lui Rouher se respandescu preste totu in Parisu, si li se dă multa insemnetate. Cei mai multi ministri s'ar fi declaratu pentru o re-trăgere onorifica d'in Messicu, la ce imp. ar' fi respunsu că e impiedecatu prin obligatiuni de a-si luă positiunea dorita; dar' totu-si va fi vorba in cuventulu de tronu despre retrăgerea d'in Messicu, la care ne silescu miscamintele staturiloru unite, numai se nu se puna terminu anumitu pentru retrăgere. Se sperăza in Tuile-rie, că in modulu acestu-a s'aru potè indata impiedecă tendintiele opostiuuali si amenin-tiările americane.“ Pentru autenticitatea acestei noutati corespundintele nu stă bunu, dar' o dice a corespunde in cătu-va situatiunei de fatia.

ISPANIA. Madridu 10. jan. Aici cercu-léza doue prochiamatiuni, un'a de la unu comitetu de insurectiune, cealalta de la Prim. Cea d'intăia suna: „Soldati! Generalulu Prim stă in capulu camaradiloru vostri d'in Andalu-si'a, Ocan'a si alte punte. Ei se voru unu cu libe-ralii, cari s'au rescolatu in numărul insemnatu in Aragoni'a si Catalauni'a. Urmati-i pre ei; Dati barbatesce la lucru! Vetu manutu patri'a, li-beritatea! Regimulu provisoriu ve dă d'in mo-mentulu acestu-a libertate nemarginita. Capii si oficirii voru capetă recompensele, cari s'au datu pana acuma numai lingusirei si adorati-unei. Traiesca libertatea! Traiesca Espartero! Traiesca Prim.“

Prochiamatiunea a dou'a a generalulu Prim este: „Spani! A sositu momentulu infricosiatu, candu revolutiunea e singurulu ajutoriu alu natiunei, si cea d'intăia detoria a totu omulu de omenia! Eu m'am pusu in fruntea unei po-teri mari de soldati si de tiereni inarmati, cari se aduna d'in tôte lăturile ca sub comandati-nea mea se se lupte pentru libertate si patria, stindardulu meu e manifestulu celu mai d'in urma alu comitetulu centralu progresistu, si cu energi'a, ce mi se cunosece, lui-voiu tienè redicatu fatia cu regimulu, care d'in afara ne desonoreza, si in laintru ne ruineza, ne face jocuri'a poporeloru straine, si ne-a adusu pana la sapa de lemn. Soldati! Cari v'ati luptatu suptu comand'a mea sciti binc, că nu v'am la-satu neci odata in perire, sciti, că daca mi-veti spriginu inceputulu, ve voiu conduce pe ca-lea victoriei, si ve voiu recompensă ostenelele. Cetatieni! Ajutati-mi, se potu fini una revo-lutiune, prin care infricosiat'a revolutiune so-ciale, ce ve amenintia, se devina cu nepotintia. Spani! se traiesca libertatea! Se traiesca prog-ramulu comitetulu centralu alu progresistiloru! Semn. Juan Prim.“

PRUSSIA. Una scire electrica a lui „Sür-göny“ d'in Berolinu, 15. jan. cuprinde ace-ste-a: Diet'a se deschise asta-di prin Bismarck. Cuventulu de tronu contine urmatóriele: In periodulu siedintieloru d'in urma nu s'a adusu lege referitória la budgetulu de statu. Aretarea perceptiuniloru si erogatiuniloru care va sierbl de cinosura la administratiunea financiála — s'a promulgatu oficiose. Bugetulu pentru anulu curinte se va propune dietei fără amanare.

Afacerile financiare se afla necurmatu in stare imbucuratoria. Se va propune dietei proieptu de lege pentru impartirea si percèperea dărei de pamentu in provinciile orientali. Statulu financiaru ne lasa se potemu moderă cu ince-tulu suplementulu speseloru administratiunali, care in cursu de căti-va ani se va nimici de totu. Statulu económicu alu tieriei se pòte dice in genere mangaiatoriu. Cuventulu de tronu amintesce tractatele de comerciu si vama ce s'au facutu. Guvernulu sperăza cu sîguretate, că tractatulu de comerciu cu Italia se va in-tarî prin staturile asociate in privint'a vamei. Dupa pertractările de mai multi ani si fără de nici unu efeptu a supra proieptulu de lege, care a tintitu la scurtarea sierbitiului militare, precum si peste totu la impartirea mai drepta a obligamentulu militare, — guvernulu nu pòte asteptă resultatulu salutaru de la repetirea unui asemene proieptu de lege. Guvernulu e sflitu prin urmare a sustienè de o camdata legile in vigóre pentru obligamentulu militariu; fiindu petruncu de necesitatea de a conservă integri institutiunile d'in presentu, dovedite de bune si de a esige si mai incolo midilócele de bani, ce se voru poffi pentru ele.

Guvernulu se tiene strinsu de tendint'a sa referitória la estinderea poterei de mare; pentru care intrebuintiarea de midilóce extraordinarie e neincungjurabile. Proieptulu de lege pentru lucrulu acestu-a se va propune la tempulu său. Relatiunile statulu fatia cu tôte staturile suntu mai indestulitorie, si amicet'a e sîgura. Cuven-tulu de tronu amintesce uniunea Lauenburgulu; constateza voint'a regelui, că ducatul acestu-a trebe se se impartesca in tôte prerogativele, cari aru decurged'in fapt'a uniunei. Deciderea ultîma referitória la ducatul de Elba e rezervata pentru invoiela ulterioara in venitoriu. Inse Pru-si'a are garantia destula in posesiunea Schleg-wigulu si in positiunea sa d'in Holstein, cumcâ decisiunea se va face in unu modu, care va corespunde intereseloru natiunei germane si pretensuniloru drepte ale Prusiei. Regele, ba-satu pe consciint'a sa drepta, si intarita de opiniunea sindiciloru corónei, e determinatu, pana la ajungerea scopulu, a se tienè strinsu, in tôte impregiurările de garanti'a acest'a, fiindu convinsu de consintimentulu poporulu. Guvernulu are de cugetu a cere ajutorulu re-presentatiunei tieriei in privint'a canalulu de la marea orientale. Elu se nutresce de speran-t'a, că la pertractarea proieptulu asupra des-voltărei poterei marine, disensunile se voru su-bordîna detoriei cătra patria, că amendoue ca-sele voru da corónei cu unanimitate si in tem-pulu seu mana de ajutoriu la promovarea des-legării aceloru probleme natiunali, cari suntu detoriele in mai mare mesura a le statulu Prusiei pentru relatiunile sale cu ducatele de Elba. Dupace portulu d'in Kiel, s'a asiguratulu pentru flot'a germana, detori'a representatiunei tieriei e de a aduce pre guvernulu in atarè puse-tiune, cătu se pòta incepe pe o basa demna de Prusi'a negociatiuni cu staturile confederate. Amintesce multiemirea si entusiasmarea popo-rulu, dovedite prin serbatori'a de bucuria; — guvernulu e in convingerea aceea, că poporu-lu nu-i lipsesce voint'a de a serbl pre regele seu dupa voi'a acelu-a, si are increderea de-plina, că considerandu fără preocupatiune si pasiune aceea, ce s'a ajunsu pana acuma, pre-

cum si acele, ce se voru ajunge prin ajutorulu representatiunei tieriei, — tôte aceste voru fi destule spre ajungere'a scopuriloru acelor'a, pentru cari tôte partidele suntu una. Daca diet'a e petruncu de dorirea de a cercă pun-tele aceste de invoiela si a se tienè de ele, atunci nu va lipsi binecuventarea si resultatulu consultăriloru. Cuventatoriulu declara dupa acest'a diet'a de deschisa.

Tienendu-se apoi siedintia, Gr a b o w salu-teza pre casa representantiloru cu cuvintele: „De ar' avè succesu tendintiele nostre contfnuate de patru ani, ca prin dreptate, cumpenire se-riosa, si perseverantia dovedita de multu se potemu restituli si consolidă dreptulu constitu-tiunale! Petruncu de acest'a dorintia, concèdeti, se ne incepemu lucrările cu eschiamarea: Tra-iesca regele; (Eschiamarea acest'a fu repetita de trei ori.) In siedintia d'in 17. jan. se va alege presiedintele, si se va constitui biroulu.

Cătra multu Onoratii DD. V.-A.-Diaconi Pre-stimatii DD. Parochi si Invetiatori!

Ca detoriele besericei de Portelek se se pota purisă am elucratu d'in s. cărti de ritulu nostru unu opusioru Maten'a de rogatiuni, care cuprinde rogati-urile de demaneti'a, rogatiuni si cantări la manecare, la Liturgia, la Insetatu, si alte rogatiuni si e instruita cu tôte trebuintiosele, cari se tienu de o carte de rogatiuni regulata.

Manuscrisulu e aprobatu de Ilustritatea Sa Epi-scopulu Oradiei mare. Venitulu va fi alu besericei de Portelek.

Ca opusiorulu acest'a se-lu potiu edă recurgu la marinitatea venerandulu cleru ca se binevoiesca in parochiele respektive a cascade prenumeranti cătu mai multi.

Conditiiunile prenumerarei suntu: cartea nu va fi mai scumpa de 20 cr. v. aust., banii numai dupa primirea cartiei se voru solvi. Pentru ace'a rogu pre de-plinu titulatii Domni V.-A.-D. Parochi se mi-tramita numerulu prenumerantiloru, locuint'a si post'a ultima d'in parochiele respektive pana in 20. febr. a. 1866. st. nou.

Sub adres'a: Vaslie V. Vank parocu de Portelek post'a ultima Nagy Károly in Portelek.

Cartea va fi de mare folosu pentru inaintarea culturai religioase morale, că-ci tenerimea acolaistica va potè cantă si la Manecare, si la Liturgia, si la Ve-cernie d'in dens'a.

Vaslie Vank si Vank m. p. parocu de Portelek.

Respunsu. Dlui Gr. V., Teac'a: Cu nrii poffiti nu mai potemu servi. Spedit.

Proprietariu si editoriu: Sigismundu Pop. Redactoru respundietoriu: Alesandru Romanu.

Atanasiu Ratiu

de Caransebesiu, advocatu

are locuint'a si cancelari'a sa

In Timisior'a piat'a capitulara, Nro 99.

(Domplatz-Kirche Nro 99.)

Depusetoriulu principale pentru Ungaria in Pest'a: e la Franciscu Horváth.

Precum la tôte espusetiunile universali asiè si in tempurile mai d'in urma

Sicriele mele

Atatu in Pest'a cătu si in Stetinu au fostu destinse cu medalione de clasea prima.

Depusetoriulu principale pentru Ungaria

IN PEST'A

e la Franciscu Horváth

in strat'a Vatiului Nr. 5. la cas'a contelui Szapáry, fatia cu strat'a scrutariloru (negotiatoriloru cu vechiture, Trödlergasse.) (3-6)

